

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบศึกษาสองกลุ่มวัดครั้งเดียว มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความผูกพันระหว่างมารดาและทารกหลังคลอด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาครรภ์แรกที่มีอายุครรภ์ 32 สัปดาห์ เมื่อเริ่มศึกษา ซึ่งมารับบริการฝากครรภ์ คลอด และหลังคลอด ณ โรงพยาบาลแม่และเด็ก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 ขอนแก่น จำนวน 72 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 36 คน เลือกตัวอย่างเข้ากลุ่มโดยวิธีจับสลาก กลุ่มทดลองได้รับคำแนะนำจากผู้วิจัยให้ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่ให้มารดามีปฏิสัมพันธ์กับทารกในครรภ์ด้วยตนเองทุกวันตั้งแต่อายุครรภ์ 32 สัปดาห์ จนกระทั่งคลอด ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับมารดา
2. โปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์ ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงตามโปรแกรมของคาร์เตอร์ เจสซอป (Carter-Jessop, 1981) และชัยรัตน์ (Chairat, 1990) ให้หญิงตั้งครรภ์ปฏิบัติด้วยตนเองทุกวัน
3. แบบประเมินความผูกพันระหว่างมารดาและทารก เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่มารดาและทารกแสดงออกต่อกัน ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบประเมินความผูกพันระหว่างมารดาและทารกของ ไรเซอร์ (Reiser, 1981) ซึ่งหาค่าความเที่ยงของการสังเกตได้ค่า 0.97
4. คู่มือโปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์เป็นคู่มือที่ผู้วิจัยทำขึ้นประกอบการปฏิบัติตามโปรแกรมฯ ของกลุ่มทดลองที่บ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. คะแนนความผูกพันระหว่างมารดาและการกหลังคลอดวิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบคะแนนความผูกพันระหว่างมารดาและการกหลังคลอดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ (t-test)

ผลการวิจัย

กลุ่มทดลองมีคะแนนความผูกพันระหว่างมารดาและการกหลังคลอดสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (P-value 0.000)

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ ควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของพยาบาลในการส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์ โดยการให้คำแนะนำตามโปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์ รวมทั้งการส่งเสริมความผูกพันระหว่างมารดาและการกในระยะคลอดและหลังคลอด

2. ด้านปฏิบัติการพยาบาล

2.1 ที่แผนกฝากครรภ์ ควรนำโปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์ไปใช้โดยพยาบาลสามารถแนะนำหญิงตั้งครรภ์ได้ในขณะตรวจครรภ์ หรือจัดอบรมวิชาการให้หญิงตั้งครรภ์ทั่วไป ผู้สนใจและคุณพ่อ จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มทดลองได้รับการเอาใจใส่และความช่วยเหลือจากสามี และบุคคลในครอบครัวเป็นอย่างดี เช่นช่วยเตือนเมื่อถึงเวลาปฏิบัติกิจกรรม และกลุ่มทดลองทุกคนประสบผลสำเร็จในการให้นมมารดาทุกคน ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้หญิงตั้งครรภ์ปฏิบัติตามโปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะตั้งครรภ์ ซึ่งนอกจากจะช่วยส่งเสริมความผูกพันระหว่างมารดาและการกหลังคลอดแล้วยังช่วยส่งเสริม นโยบายการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาของกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย

2.2 แผนกหลังคลอด

ควรมีการประเมินพฤติกรรมความผูกพันระหว่างมารดาและการก โดยใช้แบบสังเกตความผูกพันระหว่างมารดาและการก หากพบว่ามารดาและการกคู่นั้นมีความ

ผู้พิการระหว่างมารดาและทารกต่ำ พยาบาลควรให้คำแนะนำและช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมความ
ผูกพันระหว่างมารดาและทารกก่อนการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

3. ด้านการวิจัย

3.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันระหว่างมารดาและทารกกับ
พัฒนาการของทารกแต่ละช่วงอายุ ในกลุ่มที่มารดาได้รับโปรแกรมส่งเสริมความผูกพันในระยะ
ตั้งครรภ์

3.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์หลังหรือหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะ
เสี่ยง